

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Archeologia powszechna: okresy młodszy przedrzymski i wczesnorzymski - wykład , PG_00200194						
Kierunek studiów	Archeologia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2027/2028		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	2	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	4	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Anna Strobin					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z dziejami Europy od czasów kultury celtyckiej po rozwój społeczeństw wczesnego okresu wpływów rzymskich, ze szczególnym uwzględnieniem procesu formowania się kultury społeczności barbarzyńskiej i oddziaływań na nią świata śródziemnomorskiego.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[ARCHL3_U01] Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczną ich analizę i syntezę, rozwiązywać problemy typowe oraz wybrane problemy bardziej złożone z zakresu archeologii	Potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę: formułować oraz, poprzez właściwy dobór źródeł informacji, krytyczką ich analizę i syntezę, rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu archeologii okresów lateńskiego, młodszego przedrzymskiego oraz wczesnorzymskiego	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U04] Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii	Potrafi brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii okresów lateńskiego, młodszego przedrzymskiego oraz wczesnorzymskiego	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W02] Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii	Ma zaawansowaną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie, wiedzę ogólną z zakresu archeologii okresów lateńskiego, młodszego przedrzymskiego i wczesnorzymskiego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_U06] Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole	Potrafi planować i organizować pracę indywidualną i w zespole.	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[ARCHL3_W03] Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową w wybranych obszarach archeologii Polski i powszechnej	Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową dotyczącą dziejów Europy od czasów kultury celtyckiej po rozwój społeczeństw wczesnego okresu wpływów rzymskich, ze szczególnym uwzględnieniem procesy formowania się kultury społeczności barbarzyńskiej i oddziaływań na nią świata śródziemnomorskiego.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści.	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
Treści przedmiotu	<p>Periodyzacja okresu lateńsko-wczesnorzymskiego, charakterystyka przemian kulturowych osadniczych i gospodarczych, krytyczna analiza źródeł pisanych do dziejów społeczności barbarzyńskich, procesy formowania się kultury barbarzyńskiej i oddziaływań na nią świata śródziemnomorskiego, analiza procesu latenizacji oraz romanizacji, pojęcie etnogenezy społeczności celtyckiej i germańskiej.</p> <p>Główne tematy wykładów: Celtowie, Celtowie w Polsce, kultura jastorfska, kultura przeworska, kultura oksywska, kultura kurhanów zachodniobałtyjskich, kultura puchowska i grupa podmokielska, kultura wielbarska, kultura przeworska we wczesnym okresie rzymskim, Bałtowie, groby książęce, krąg nadłabski, szlaki handlowe, wojny markomańskie.</p>		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiadomości z zakresu pradziejów powszechnych i historii starożytnej. Umiejętność krytycznego porównywania różnych kategorii danych i wskazywania zależności.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Egzamin ustny	51.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<p>K. Godłowski, <i>Okres lateński w Europie</i> Kraków 1997.</p> <p>J. Wielowiejski (red.), <i>Prahistoria ziem polskich: późny okres lateński i okres rzymski</i>, t. V, Wrocław 1981.</p> <p>T. Dąbrowska, <i>Wczesne fazy kultury przeworskiej. Chronologia zasięgu powiązania</i>, Warszawa 1988.</p> <p>A. Kokowski, <i>Starożytna Polska</i>, Warszawa 2005.</p> <p>T. Bochnak T., <i>Importy celtyckie w kulturze przeworskiej i oksywskiej na ziemiach polskich w młodszym okresie przedrzymskim. Zróżnicowanie drogi napływu kontekst kulturowy</i>, Rzeszów 2014.</p> <p>M. Grygiel, <i>Chronologia przemian kulturowych w dobie przełomu starszego i młodszego okresu przedrzymskiego na Niżu Polskim</i>, Łódź 2018.</p> <p>A. Rzeszotarska-Nowakiewicz (red.), <i>The past societies. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages, 4, 500 BC - 500 AD</i>, Warszawa 2016.</p>
	Uzupełniająca lista lektur	Seria Monumenta Archaeologica Barabrica.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Źródła pisane do okresu lateńskiego; Geneza i rozwój kultury jastorfskiej; Latenizacja ziem polskich; Źródła pisane do okresu rzymskiego; Obrządek pogrzebowy kultury wielbarskiej.	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.